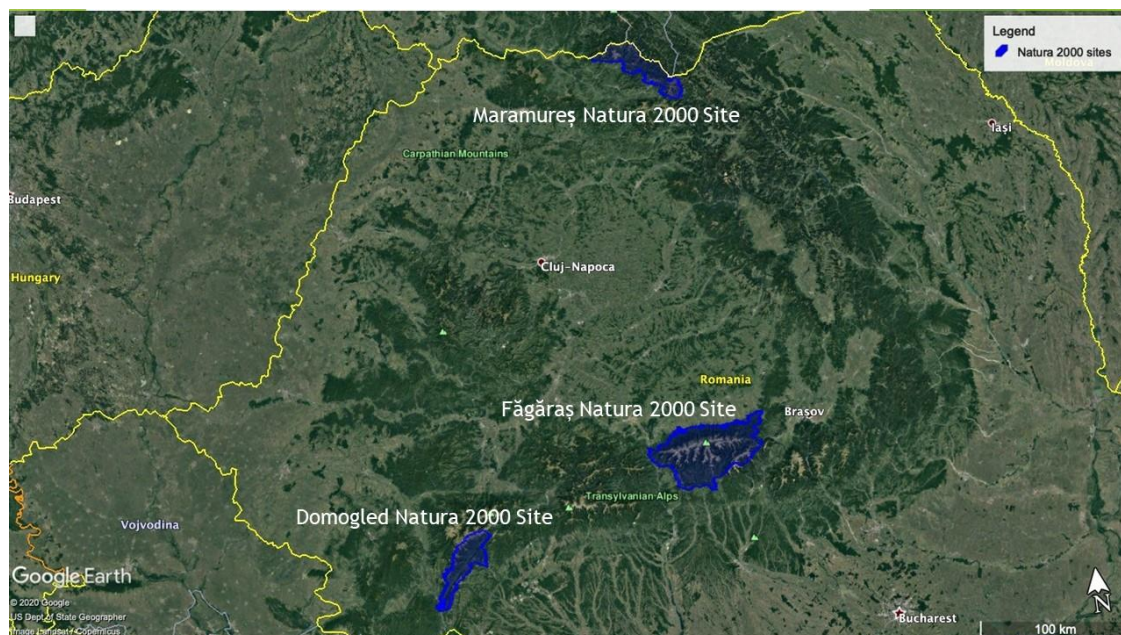

22 aprilie 2020

Media Briefing

Efectele exploatărilor forestiere ilegale asupra speciilor și habitatelor din pădurile naturale din siturile Natura 2000 din Făgăraș, Maramureș și Domogled

1. Siturile Făgăraș: Munții Făgăraș (ROSCI0122¹) și Piemontul Făgăraș (ROSPA0098)

Efecte: speciile prioritare nu mai sunt prezente sau au ajuns la nivel critic scăzut

Munții Făgăraș adăpostesc unele dintre cele mai importante păduri primară și seculare din Europa și sunt reprezentate de două situri Natura 2000, unul de importanță comunitară (SCI) și o zonă specială de protecție (SPA). Din păcate, acestea găzduiesc și unele dintre cele mai amenințate habitate din România. Acest lucru se datorează în parte faptului că, spre deosebire de alte arii protejate, acestea nu beneficiază de nicio protecție națională suplimentară de genul unui parc național. Acest lucru înseamnă că, în ciuda faptului că adăpostesc multe păduri și habitate valoroase într-o stare de conservare bună, acestea nu zone de non-intervenție pentru protecția biodiversității.

¹ Fiecărui sit Natura 2000 i se oferă un cod unic de identificare. Aceste coduri constau dintr-un cod de stat (de exemplu RO pentru România) și un alt cod alfanumeric definit de autoritățile naționale. În România se adaugă fie SCI (Site-uri de importanță comunitară) în conformitate cu Directiva Habitat, fie SPA (Zonele de protecție specială) din Directiva Păsări, urmată de un număr.

Conform amenajamentelor silvice, exploatarea este permisă în multe dintre habitate, inclusiv în habitate prioritare, habitate rare și izolate și habitate care sunt deja într-o stare de conservare nefavorabilă. Doar în unele mici parcele de păduri virgine, care au fost cartate pentru includerea în Catalogul Național al României sau în care proprietarii privați au insistat pentru neintervenție, exploatarea este suspendată.

Situl Natura 2000 Munții Făgăraș (ROSCI0122) a fost desemnat în 2007 pentru conservarea a 33 de specii protejate de faună și floră. Așa cum este detaliat în Planul de management din 2016, în mod îngrijorător, mai mult de 50% din speciile prioritare nu mai sunt prezente (10 specii) sau au un nivel foarte scăzut (7 specii).

Situl Natura 2000 Piemontul Făgăraș (ROSPA0098) a fost desemnat în 2007 pentru conservarea a 25 de specii de păsări. Cu toate acestea, aproape jumătate din aceste specii (12 specii de păsări prioritare) au un nivel scăzut al populației - de sub sau aproximativ 50 de indivizi.

Atât pentru Munții Făgăraș, cât și pentru Piemontul Făgăraș, din 58 de specii prioritare în total pentru care au fost desemnate aceste site-uri, 50% (29 specii) nu mai sunt prezente sau prezența lor are un nivel atât de scăzut, încât nu se poate garanta supraviețuirea acestora în viitorul apropiat.

În timp ce exploatarea forestieră este recunoscută prin Planul de management ca fiind una dintre principalele amenințări la adresa majorității speciilor prioritare, în nicio circumstanță, acest Plan de management nu sugerează o reducere semnificativă sau o interdicție a activităților de exploatare în habitate vulnerabile ca măsură de conservare viabilă. Întrucât amenajamentele silvice nu includ mijloace pentru a-și desfășura propriile studii privind biodiversitatea, anumite populații ale unor specii ar putea fi subestimate, fapt care poate avea efecte negative puternice asupra biodiversității Munților Făgăraș în general.

2. Siturile Maramureș: Munții Maramureșului (ROSCI0124) și Munții Maramureșului (ROSPA0131)

Efecte: Cel mai mare impact negativ al tăierilor rase care afectează specii prioritare, cum ar fi lupul, linxul sau cocosul de munte

Parcul natural Maramureș (133.354 hectare) este cel mai grav afectat de tăierile rase din România. Acest lucru poate fi văzut cu ușurință printr-o căutare rapidă pe Google Earth. De asemenea, găzduiește două situri Natura 2000, unul SCI (106867,90 ha) și unul SPA (71047,5 ha).

Documentele oficiale arată că peste jumătate de milion de metri cubi (580.546) de lemn au fost confirmate ca fiind exploatare ilegal doar între 2012 și 2019. Un volum suplimentar de 273.000 de metri cubi se presupune că provine din operațiuni ilegale în aceeași perioadă când un număr de 219 plângeri penale au fost depuse de către Garda Forestieră la Poliție și la Autoritățile Anticorupție.

Tăierile rase sunt cea mai distructivă formă de exploatare forestieră - peste 10.000 de hectare afectate de această formă agresivă de exploatare forestieră au fost documentate pentru plângerea către Comisia Europeană. Partea de sud-est a parcului și a sitului Natura 2000 conține cea mai mare tăiere rasă continuă din România, de peste 3.000 de hectare.

Doar 13% (17.619 ha) din suprafața totală a parcului natural (133.354 hectare) se află în zona de protecție integrală / non-intervenție. Dintre acestea, 4.114 de hectare sunt în mare parte pajiști alpine. Prin urmare, suprafețele împădurite în deplină protecție sunt în jur de 13.505 hectare - doar 10% din suprafața totală a parcului.

Cel mai afectat habitat îl reprezintă pădurile de tipul Acidofile *Picea* care se întind din zona montană până în cea alpină (*Vaccinio Piceetea*, cod Natura 2000 9410): acest habitat a fost puternic afectat de exploatarea forestieră, deoarece molidul este specie țintă pentru majoritatea operațiunilor de exploatare.

Cel mai afectat habitat prioritar este cel al pădurilor aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*, cod Natura 2000 91E0 *): acest habitat prioritar a fost, de asemenea, grav afectat de tăierile rase din habitatul vecin 9410 și fragmentat prin exploatare forestieră și drumuri forestiere.

Unele dintre speciile prioritare afectate de tăierile rase pe suprafețe extinse sunt: *Rosalia alpina*, *Carabus hampei*, *Carabus zawadzskii*, *Canis lupus*, *Lynx linx*, *Tetrao urogallus*, *Tetrao tetrix*, *Circaetus gallicus* și *Bubo bubo*. În plus, 7 specii declarate în formularele standard Natura 2000 lipsesc din Planul de management și 8 specii sunt prezente la niveluri critice scăzute, reprezentând peste 25% din speciile prioritare declarate.

În ciuda exploatării forestiere intensive, Parcul Natural Maramureș conține încă multe mii de hectare de păduri de primare și seculare, conform studiului Primofaro ([Primofaro study 2019](#)). Cu toate acestea, mai puțin de jumătate din aceste păduri seculare se află în zona de non-intervenție/ protecție integrală, ceea ce înseamnă că majoritatea acestor păduri sunt încă expuse exploatării forestiere.

Domogled: Domogled - Valea Cernei (ROSCI0069 si ROSPA0035)

Efecte: Patrimoniul Mondial UNESCO este în pericol din cauza exploatăriilor ilegale și progresive

Domogled - Parcul Național Valea Cernei găzduiește două situri Natura 2000 - SCI (62121,30 ha) și SPA (66734,00 ha). Suprafața Parcului Național este inclusă 100% în Situl Natura 2000, care depășește în total suprafața parcului. Pădurile din zona de non-intervenție ocupă aproximativ 20.000 de hectare adică aproximativ 30% din parc.

Cele mai grave exemple de eșec în protejarea habitatelor de pădure sunt în secțiunile de nord ale parcului, unde zona de neintervenție este restrânsă mai ales la zonele alpine (zone aproape goale de vegetație) și nu la pădurile seculare de sub această zonă, unde este permisă exploatarea forestieră.

Exploatarea progresivă și de conservare se desfășoară în pădurile seculare aflate în imediata apropiere a zonelor de protecție strictă care fac parte din Patrimoniului Mondial UNESCO „Păduri de fag virgine și seculare din Carpați și din alte regiuni ale Europei”. Romsilva, agenția națională de gestionare a fondului forestier, pare să nu fi luat în considerare măsuri specifice de protecție a pădurilor în zonele tampon ale Patrimoniului Mondial UNESCO. Practicile forestiere din zonele tampon nu par să difere de locurile de exploatare industrială din afara parcului. Aceste forme industriale de gestionare a pădurilor nu respectă obiectivele principale de conservare ale parcurilor naționale și nici directivele care protejează siturile Natura 2000.

În partea superioară a parcului, peste 25.000 de hectare sunt prezentate în Planul de management al sitului Natura 2000 ca un singur tip de habitat: pădurile Illyrian *Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion, cod Natura 2000 91K0). Cauza acestui lucru este incertă, deoarece terenul și vegetația variază foarte mult în această zonă, de la râuri abrupte, la dealuri înalte și munți înalți - toate conținând vegetație specifică sitului. Prin urmare, este foarte puțin probabil ca această suprafață mare să conțină un singur tip de habitat. Datele din Planul de management par clar deficitare.

Una dintre metodele deosebite de degradare a pădurii este prin exploatarea progresivă, aprobată și executată în păduri virgine și păduri seculare. Într-o anumită perioadă de timp, prin acest tip de exploatare forestieră, cantități mari de lemn sunt extrase în scopuri comerciale. De obicei, până la o treime din volumul total de lemn dintr-o parcelă este eliminat în fiecare etapă a unui plan de tăiere progresivă. Odată ce pădurea virgină a fost tăiată, dauna este permanentă. La sfârșitul exploatării progresive, pădurea bătrână este eliminată complet într-un interval de timp de numai 10-20 de ani. Pădurea este apoi, de obicei, regenerată lent și înlocuită cu tufișuri și puiști mici, proveniți atât din plantare cât și din cele procesele naturale. Eliminarea completă a copacilor pe picior afectează în mod clar habitatele și speciile, în special acele specii care trăiesc în lemn mort și putred. Astfel, exploatarea forestieră afectează și lanțul trofic al altor specii dependente.